

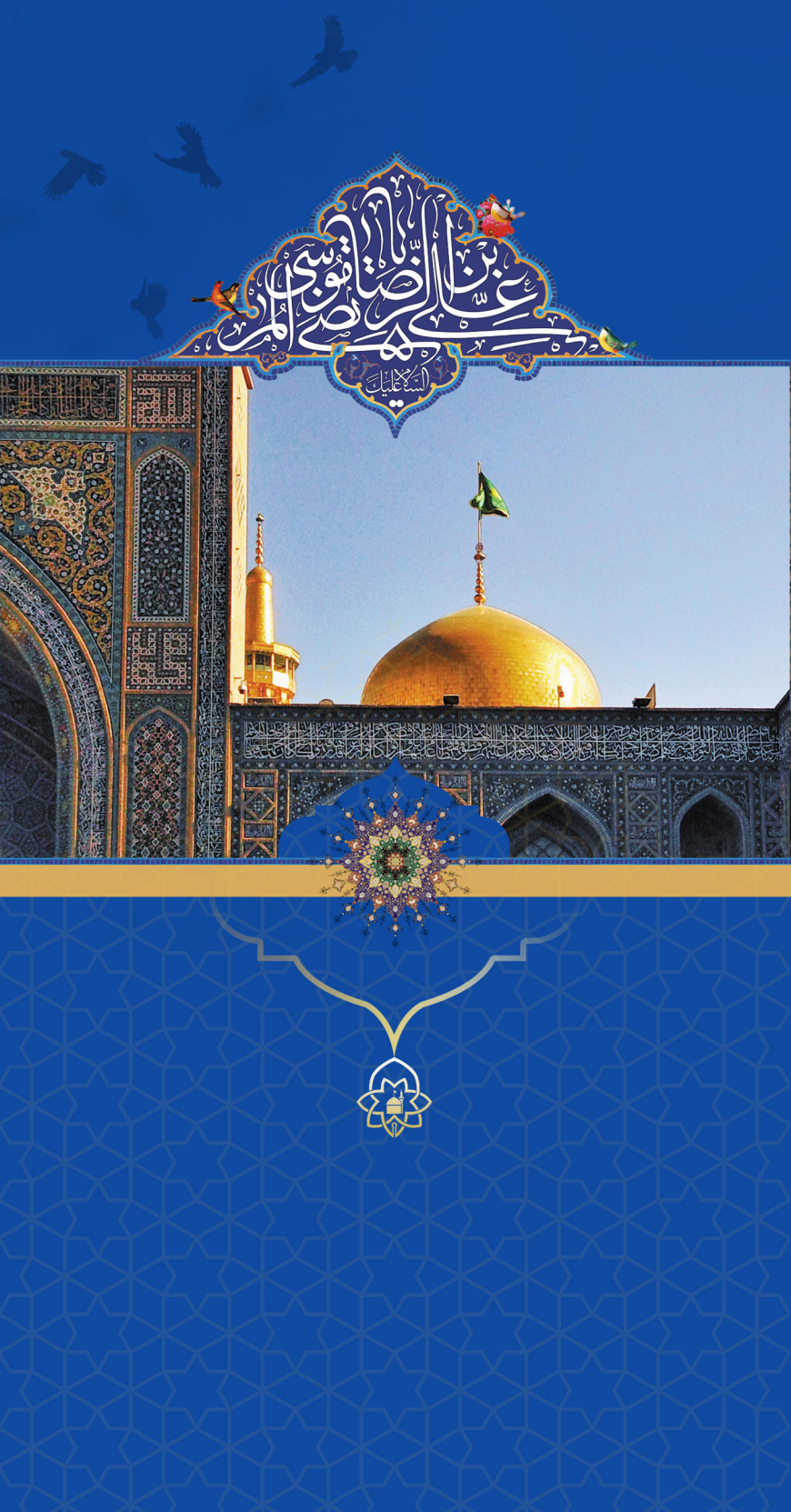
دبیرخانه شورای عالی حوزه علمیه خراسان

سند چشم انداز

حوزه علمیه خراسان در افق ۱۴۱۷ (هش)

امام خمینی رحمه الله عليه :

وصیت اینجانب آن است که در همه اعصار خصوصاً در عصر حاضر که نقشه‌ها و توطئه‌ها سرعت و قوت گرفته است، قیام برای نظام دادن به حوزه‌ها لازم و ضروری است؛ که علما و مدرسین و افاضل عظیم‌الشان صرف وقت نموده و با برنامه دقیق و صحیح، حوزه‌ها را و خصوصاً حوزه علمیه قم و سایر حوزه‌های بزرگ و با اهمیت را در این مقطع از زمان از آسیب حفظ نمایند.

مقام معظم رهبری مدظله العالی:

در همه‌ی برنامه‌ریزی‌ها، سند چشم‌انداز در نظر باشد و این را در همه‌ی سطوح ملاحظه کنند. ثبات در برنامه‌ریزی، شرط موفقیت است.

مشخصات سند	تنظیم و ویرایش	دریافت کنندگان سند
۱. تاریخ تنظیم و ویرایش: ۱۳۹۳/۱۳/۹ ۲. تاریخ تصویب: ۱۳۹۳/۳/۲۸ ۳. تاریخ بازنگری: ۱۳۹۷/۱۲/۰۱ ۴. تاریخ ابلاغ: ۱۳۹۷/۰۸/۳۰ ۵. شماره سند: ۱۰۴۷۲۹۸	۱. تنظیم: دفتر طرح و برنامه دبیرخانه شورای عالی حوزه علمیه خراسان؛ ۲. ویرایش: دفتر طرح و برنامه دبیرخانه شورای عالی حوزه علمیه خراسان.	۱. دبیرخانه شورای عالی حوزه علمیه خراسان؛ ۲. مرکز مدیریت حوزه علمیه خراسان؛ ۳. مراکز حوزوی سه استان خراسان رضوی، شمالی و جنوبی؛ ۴. دبیرخانه شورای عالی حوزه‌های علمیه (قم)؛ ۵. نهادها و سازمان‌های سیاست‌گذاری و تقنینی کشور.

تأییدکنندگان سند

این سند در جلسه ۷۲۴ شورای برنامه‌ریزی حوزه علمیه خراسان در تاریخ ۱۳۹۳/۰۳/۲۸ تصویب و به تأیید مدیر فقید حوزه علمیه خراسان حضرت آیت الله واعظ طبسی رحمته الله علیه رسید. و در جلسه ۹۷ شورای عالی حوزه علمیه خراسان در تاریخ ۱۳۹۷/۱۲/۰۱ ویرایش اول آن به تصویب رسید.

محمدباقر فرزانه
دبیر شورای عالی حوزه علمیه خراسان

امضاء و تاریخ

فهرست

- ۸ مقدمه
- ۱۰ فصل اول: کلیات
- ۱۴ فصل دوم: رسالت و مأموریت حوزه علمیه و روحانیت شیعه
- ۱۶ فصل سوم: مبانی و فرضیه‌های اساسی
- ۲۱ فصل چهارم: چشم‌انداز حوزه علمیه خراسان در افق ۱۴۱۷ ...

مقدمه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنفِرُوا كَافَّةً فَلَوْلَا نَفَرَ مِن كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ طَائِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ
وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ. (نوبه / ۱۲۲)

سلام و صلوات خدا و رسول خدا بر ارواح طیبه شهیدان خصوصاً شهدای عزیز حوزه و روحانیت. سلام بر آنان که تا کشف حقیقت تفقه به پیش تاختند و برای قوم و ملت خود، منذران صادقی شدند که بنبند حدیث صداقتشان را قطرات خون و قطعات پاره پاره پیکرشان گواهی کرده است. به راستی از روحانیت راستین اسلام و تشیع جز این انتظاری نمی رود که در دعوت به حق و راه خونین مبارزه مردم خود، اولین قربانی ها را بدهد و مهر ختام دفترش شهادت باشد. آنان که حلقه ذکر عارفان و دعای سحر مناجاتیان حوزه ها و روحانیت را درک کرده اند، در خلسه حضورشان آرزویی جز شهادت ندیده اند و از عطایای حضرت حق در میهمانی خلوص و تقرب جز عطیه شهادت نخواسته اند.

حوزه‌های علمیه و علمای متعهد در طول تاریخ اسلام و تشیع، مهم‌ترین پایگاه محکم اسلام در برابر حملات و انحرافات و کج‌روی‌ها بوده‌اند. علمای بزرگ اسلام در همهٔ عمر خود تلاش نموده‌اند تا مسائل حلال و حرام الهی را بدون دخل و تصرف ترویج نمایند. اگر فقهای عزیز نبودند، معلوم نبود امروز چه علمی به‌عنوان علوم قرآن و اسلام و اهل بیت علیهم‌السلام به توده‌ها ارائه می‌شد.

حوزه‌ها و روحانیت باید نبض تفکر و نیاز آیندهٔ جامعه را همیشه در دست داشته باشند و همواره چندقدم جلوتر از حوادث، آمادهٔ عکس‌العمل مناسب باشند. چه‌بسا شیوه‌های رایج ادارهٔ امور مردم در سال‌های آینده تغییر کند و جوامع بشری برای حل مشکلات خود به مسائل جدید اسلام نیاز پیدا کند. علمای بزرگوار اسلام از هم‌اکنون باید برای این موضوع فکری کنند.

برگرفته از پیام تاریخی حضرت امام خمینی رحمت‌الله‌علیه

به حوزه‌ها، علما و روحانیت در ۱۳۶۷/۱۲/۰۳

فصل اول کلیات

الف: گزارش روند تدوین سند چشم‌انداز

پیرو بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای ^{مدظله‌العالی} مبنی بر لزوم تدوین سند چشم‌انداز برای حوزه‌های علمیه و ابلاغ مدیر فقید حوزه علمیه خراسان، حضرت آیت‌الله مرحوم واعظ طبسی ^{رحول‌الله‌علیه}، جهت تنظیم سند چشم‌انداز بیست‌ساله حوزه علمیه خراسان، بر اساس بند چهارم از مصوبه جلسه ۴۹۷ و بند دوم از مصوبه جلسه ۵۶۴ شورای سابق برنامه‌ریزی مدیریت حوزه علمیه خراسان، کمیسیون تلفیق تدوین سند چشم‌انداز با عضویت جمعی از فضلا، اساتید و برنامه‌ریزان، با ریاست حضرت آیت‌الله علم‌الهدی ^{دام‌عزّه} تشکیل گردید.

این کمیسیون با تشکیل چندین کارگروه جانبی، جمع‌آوری، مطالعه، تحلیل و بررسی تمام «اسناد

بالادستی و فراسازمانی، بیانات حضرت امام خمینی رحمت الله علیه، رهبر معظم انقلاب مدظله العالی، مراجع معظم تقلید و مدیر فقید حوزه علمیه خراسان» را در دستور کار خود قرار داد و برای دستیابی به نقشه دقیق تری از موضوعات و مسائل پیش رو، مصاحبه ها و نشست هایی با بزرگان، استادان و فرهیختگان حوزه برگزار کرد که پس از تحلیل محتوا، در اختیار کار گروه های مربوط قرار گرفت.

به موازات جلسات و فعالیت های کمیسیون تدوین سند چشم انداز، گروه هایی از فضلا و استادان با همکاری جمعی از متخصصان هر حوزه، تدوین بیانیه مأموریت، مآخذشناسی کتب، مقالات و پایان نامه های مرتبط با حوزه علمیه و روحانیت، تدوین فرهنگ اصطلاحات به کار رفته در سند چشم انداز و اسناد مرتبط، فرائض مستندات و منابع مرتبط با سند چشم انداز و تهیه و انتشار ویژه نامه «حوزه و نظام اسلامی» را به انجام رساندند.

یک سال پس از تصویب سند چشم انداز و تقدیم آن به محضر مقام معظم رهبری مدظله العالی، متأسفانه مدیر عالی حوزه علمیه خراسان، حضرت آیت الله واعظ طبسی رحمته الله علیه، پس از عمری سعی و تلاش در مسیر اعتلای حوزه علمیه خراسان و خدمات ارزنده به این حوزه کهن، به لقاء الله پیوستند.

در سومین سال فعالیت شورای عالی حوزه علمیه خراسان، این سند، مطابق با بند هفتم الزامات تحقق سند چشم انداز و نیز بر اساس مأموریت های سه گانه مستخرج از حکم مقام معظم رهبری مدظله العالی به اعضای شورای

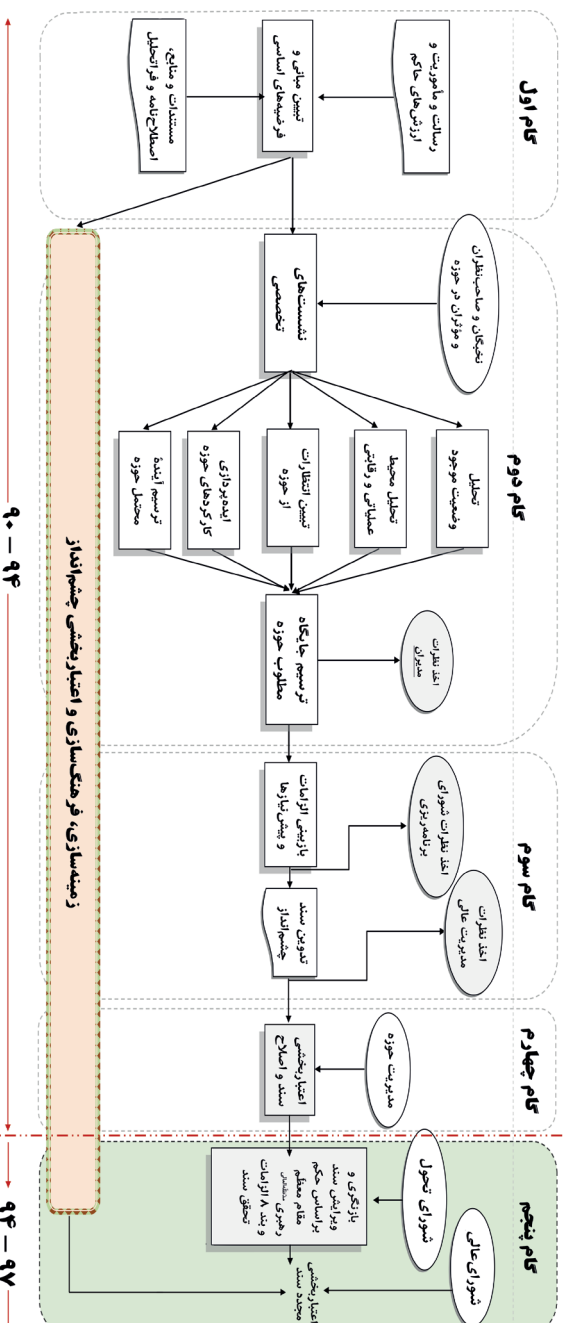
عالی، در شورای تحول بازنگری شد و ویرایش اول آن به تصویب شورای عالی رسید.

اهمّ اقدامات

۱. برگزاری افزون بر ۱۲۰ جلسه کارگروه منتخب و کمیسیون تلفیق تدوین سند چشم‌انداز؛
۲. تشکیل افزون بر ۶۵ جلسه مصاحبه و نشست تخصصی با مدیران، استادان و کارشناسان تخصصی؛
۳. شناسایی و جمع‌آوری ۳۵۰ سند و منبع برای تدوین سند چشم‌انداز؛
۴. اختصاص ۱۲,۰۰۰ نفر ساعت کار برای تنظیم سند چشم‌انداز؛
۵. استخراج مأموریت‌های سه‌گانه از حکم ابلاغی مقام معظم رهبری^{مدظله‌العالی} به شورای عالی حوزه علمیه خراسان و ویرایش مجدد سند باتوجه به مأموریت‌های جدید.

ب: مدل ترسیم سند چشم‌انداز حوزه علمیه خراسان در افق ۱۴۱۷

۹۰ - ۹۴

۹۴ - ۹۷

فصل دوم

رسالت و مأموریت حوزه علمیه و روحانیت شیعه

روحانیت و عالمان دینی که به حق شاگردان و ادامه‌دهندگان راه انبیا و اولیا^{صلوات الله علیهم اجمعین} در جامعه امروزند، با علم و عمل خود، دعوت‌کننده مردم به حق و آموزگاران دین‌داری آحاد جامعه‌اند. حوزه‌های علمیه که مهد پرورش عالمان دینی و استوانه‌های فقاقت‌اند، در نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران وظیفه‌ای بس سنگین و سترگ دارند. براساس حدیث نبوی مشهور بین فریقین که «إِنَّ الْعُلَمَاءَ وَرَثَةُ الْأَنْبِيَاءِ»^۱ همان مسئولیت و بار امانتی که انبیاء الهی بردوش داشتند، اینک برعهده علما و روحانیت است.

رسالت و مأموریت حوزه علمیه و روحانیت را می‌توان ذیل سه عنوان اساسی بیان کرد:

۱. تفقه در دین

فهم دقیق، منسجم و کامل از دین اسلام بر پایه وحی، عقل، سخن و سیره پیامبر^{صلی الله علیه و آله و سلم} و امامان

۱. کلینی محمدبن یعقوب، کافی، ج ۱، ص ۳۴.

معصوم علیه السلام به عنوان کامل ترین برنامه رشد و تعالی انسانی، با حفظ میراث علمی گذشتگان، مطالعات راهبردی و تحقیقات بنیادین در علوم و معارف اسلامی و به دست آوردن حکم موضوعات و مسائل نوظهور با توجه به مقتضیات زمان.

۲. ابلاغ دین

تعلیم، تبیین و ترویج علوم و معارف اسلام ناب محمدی و پاسداشت آن در برابر برداشت های نادرست و تبیین های ناصواب، از طریق جذب و تربیت نیروهای مهذب، متخصص، آگاه و کارآمد در سطح ملی و بین المللی.

۳. اقامه دین

تحقق عینی اسلام در ابعاد مختلف فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی در جوامع بشری، بر پایه قسط و عدل و نفی طاغوت، با حفظ و تقویت نظام اسلامی مبتنی بر ولایت مطلقه فقیه و تلاش در جهت ایجاد تمدن نوین اسلامی و زمینه سازی برای حکومت جهانی حضرت

ولی عصر عجل الله تعالی فرجه.

فصل سوم

مبانی و فرضیه‌های اساسی

در این فصل، به مبانی و فرضیه‌های اساسی سند چشم‌انداز اشاره می‌شود:

۱. مبانی تدوین سند چشم‌انداز^۱

به‌منظور اتقان و جامعیت آراء و اندیشه‌های مقام معظم رهبری^{مدظله‌العالی} که دربردارنده متریقی‌ترین نظرات مطرح‌شده درباره روحانیت و حوزه‌های علمیه است و حجیت فرموده‌های ایشان؛ آن اندیشه‌ها به‌عنوان مبنای سند چشم‌انداز حوزه علمیه خراسان قرار گرفت، بنابراین مبانی مورد نظر در تدوین سند چشم‌انداز حوزه به شرح ذیل است:

- ۱-۱. نقش دین در حل مشکلات بشریت؛^۲
- ۲-۱. کارگزاری رسالت انبیا در جامعه کنونی؛^۳
- ۳-۱. حرکت جهت‌دار به سمت حاکمیت و اقامه دین؛^۴

۱. برگرفته از کتاب حوزه و روحانیت در نگاه رهبری از سال ۱۳۶۸ تا ۱۳۸۸.

۲. همان.

۳. همان، ص ۲۳.

۴. همان، ص ۲۶۰.

۵. همان، ص ۲۹.

- ۴-۱. موقعیت ویژه جامعه علمی و دینی شیعه؛^۵
- ۵-۱. مأموریت حوزه در جامعه؛^۱
- ۶-۱. انتظارات عمده از حوزه؛^۲
- ۷-۱. ترسیم وضع مطلوب و ایده آل حوزه؛^۳
- ۸-۱. توجه به جایگاه حقیقی روحانیت؛^۴
- ۹-۱. توجه به نقش سیاسی حوزه در جامعه؛^۵
- ۱۰-۱. مدیریت تحول و نهادینه شدن آینده نگرى درحوزه؛^۶
- ۱۱-۱. توجه به مسائل کشور، نظام اسلامی و دنیای امروز؛^۷
- ۱۲-۱. پاسخگویی به نیاز مردم و جامعه؛^۸
- ۱۳-۱. توجه به زندگی مردم و ایجاد الگوی جامعه اسلامی؛^۹
- ۱۴-۱. پرورش علمای دین؛^{۱۰}
- ۱۵-۱. الگوی عالم دینی در ایجاد تمدن اسلامی؛^{۱۱}
- ۱۶-۱. پرهیز از فعالیت های جانبی؛^{۱۲}
- ۱۷-۱. حفظ جایگاه حوزه مشهد به عنوان دومین حوزه علمی جهان تشیع؛^{۱۳}
- ۱۸-۱. اعتلای حوزه های علمی شهرستان ها؛^{۱۴}
- ۱۹-۱. شمول چشم انداز حوزه نسبت به آینده نظام و کشور؛^{۱۵}

۱. همان، ص ۳۱.
 ۲. همان، ص ۱۸۶.
 ۳. همان، ص ۲۰۳، ۵۰، ۴۱.
 ۴. همان، ص ۲۵.
 ۵. همان، ص ۳۳.
 ۶. همان، ص ۲۷۱.
 ۷. همان، ص ۲۰۸.
 ۸. سخنرانی مقام معظم رهبری مدظله العالی در سال ۱۳۸۶ در مشهد.
 ۹. حوزه و روحانیت در نگاه رهبری مدظله العالی از سال ۱۳۶۸ تا ۱۳۸۸، ص ۱۷۱.
 ۱۰. همان، ص ۵۸ و ۶۶.

۱-۲۰. مأموریت‌های استخراج‌شده از حکم مقام معظم رهبری^{مدظله‌العالی} در ابلاغ به شورای عالی حوزه علمیه خراسان:

الف: شکوفاسازی ظرفیت شایان حوزه علمیه خراسان برای پرورش علما و محققان اسلامی در پرتو مدیریت جامع، پویا و برنامه‌ی زمان‌دار؛

ب: بالندگی و ظهور ده‌ها نظریه‌پرداز در عرصه‌های موردنیاز جامعه اسلامی با تأکید بر فقه، کلام، تفسیر و حدیث؛

ج: تربیت صدها متصدی برای شئون علمی و اجتماعی نظام اسلامی، به‌ویژه پژوهشگر، نویسنده، سخنران و قاضی.^۱

۱. حکم مقام معظم رهبری^{مدظله‌العالی} در انتصاب اعضای شورای عالی، دبیر شورا و مدیر حوزه علمیه خراسان، ۱۳۹۴/۱۲/۱۸.

۲. فرضیه‌های اساسی در تدوین سند چشم‌انداز

منظور از فرضیه‌های اساسی، واقعیات تحقق‌یافته یا واقعیاتی است که تحقق آن‌ها مفروض گرفته می‌شود و بر تحقق راهبردها و اهداف، اثر تعیین‌کننده دارد. فرضیه‌های اساسی در تدوین سند چشم‌انداز حوزه به شرح زیر است:

۱-۲. روحانیت استمرار امامت در عصر غیبت کبری شمرده می‌شود؛

۲-۲. حوزه علمیه و روحانیت، یکپارچه‌اند و در کنار هم قرار دارند؛

۳-۲. چشم‌انداز حوزه و روحانیت، در عصر تشکیل حکومت اسلامی و با رعایت مقتضیات تشکیل حکومت، تدوین می‌شود؛

۴-۲. به استقلال حوزه علمیه خراسان، بر اساس تدبیر امام راحل رحمت الله علیه و مقام معظم رهبری مدظله العالی توجه می‌شود؛

۵-۲. تنظیم چشم‌انداز حوزه و روحانیت، برای سه استان خراسان رضوی، شمالی و جنوبی مدنظر است؛

۶-۲. تنظیم چشم‌انداز حوزه و روحانیت، با رویکرد رسالت‌محور و نه سازمان‌محور صورت می‌پذیرد؛

۷-۲. چشم‌انداز حوزه علمیه خراسان، در استمرار سند چشم‌انداز کشور، برای افق ۱۴۱۷ هجری شمسی در نظر گرفته شده است؛

۸-۲. آرمان حوزه علمیه و روحانیت، ایجاد تمدن نوین اسلامی است؛

۹-۲. اولویت محدوده جغرافیایی در تنظیم سند چشم انداز، متناسب با موارد ذیل است:

۲-۹-۱. تعیین محیط جغرافیایی:

۲-۹-۱-۱. مشهد؛

۲-۹-۱-۲. خراسان رضوی، خراسان شمالی و خراسان

جنوبی؛

۲-۹-۱-۳. شمال، شرق کشور و کشورهای هم جوار؛

۲-۹-۱-۴. کشورهای تحت نفوذ زبان و فرهنگ

فارسی، شبه قاره و آسیای مرکزی.

۲-۹-۲. تعیین محیط انسانی (با توجه به مختصات

جغرافیایی):

۲-۹-۲-۱. مجاوران و زائران حضرت امام رضا علیه السلام؛

۲-۹-۲-۲. شیعیان اثنی عشری؛

۲-۹-۲-۳. مذاهب، فرق و نحله های فکری فعال در

شرق کشور، کشورهای هم جوار و شرق اسلامی.

فصل چهارم

چشم انداز حوزه علمیه خراسان

درافق ۱۴۱۷

الف: سند چشم انداز حوزه علمیه خراسان

با استمداد از فیوضات ربانی و قرآن حکیم و بر اساس آموزه‌های نبوی و علوی و پرتو گرفتن از انوار همواره تابناک عالم آل محمد، علی بن موسی الرضا علیه السلام و با استعانت از محضر بقیة الله فی الارضین عجل الله تعالی فرجه الشریف و با تعهد به آرمان‌های رفیع مرجع بزرگ عالم اسلام، سید فقیهان و عارفان، حضرت امام خمینی رحمت الله علیه و خلف فرزانه و برومند ایشان، رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای مدخله العالی و در امتداد راه عالمان و فرزندگان حوزه‌های علمیه به‌ویژه حوزه کهن خراسان و با عنایت به چشم انداز بیست ساله جمهوری اسلامی ایران، نقشه علمی و نقشه جامع مهندسی فرهنگی کشور:

پشم ازلار ۱۴۱۷ حوزہ علمیہ خراسان

حوزہ علمیہ خراسان دافق ۱۴۱۷

دوین حوزہ علمیہ شعی در عرصہ تفقہ، تولید علم
و زینہ ساز نظام ہای دینی و تمدن نوین اسلامی در جهان،
مرجع اصلی فرهنگ و معارف اسلامی در منطقہ،
الہام بخش در تربیت عالمان متقی، متعہد و کارآمد
و برخوردار از سازمان ہای بالندہ و ہم افزا خواہد بود.

ب: ویژگی های سند چشم انداز

حوزه علمیّه خراسان در افق ۱۴۱۷ با اتکا به قدرت لایزال الهی و در راستای ایجاد تمدّن نوین اسلامی، ویژگی های ذیل را در بر خواهد داشت:

۱. ویژگی های سند چشم انداز در عرصه اخلاق و تربیت

۱-۱. پرورش دهنده علما و روحانیان ایثارگر، مهذب، انقلابی، مردم‌دار، خردورز و آزاداندیش، باورمند به نقش تمدّن‌ساز دین، الگوبخش سبک زندگی اسلامی - ایرانی و برخوردار از روابط خانوادگی پایدار؛

۲-۱. برخوردار از نظام جامع و مترقی اخلاق و تربیت در پرورش فردی، اجتماعی، جسمی و روحی طلاب در پرتو معنویت، اخلاص، حریت، آزاداندیشی و پرهیز از تحجّر و گروه‌گرایی؛

۳-۱. حفظ، ارتقاء و فراگیر نمودن روحیه خدمت، تعاون، تواصی به حق، امر به معروف و نهی از منکر، همدلی و همگرایی، عزّت نفس، مناعت طبع، ساده‌زیستی و زیّ‌طلبگی.

۲. ویژگی های سند چشم انداز در عرصه آموزش

۱-۲. دارای نظام جامع آموزش با رویکرد پژوهش‌محور، بر پایه حاکمیت اخلاق و معنویت و سنت‌های اصیل حوزوی در تمام سطوح و مقاطع آموزشی براساس تفاوت‌های جنسیتی، سنی و استعدادی داوطلبان، با تأکید بر روحیه رسالت‌گرایی و پرهیز از مدرک‌گرایی؛

۲-۲. اولین حوزه علمیّه جهان تشیع در عرصه تفسیر، علوم و معارف قرآنی، حدیثی، ادبیات عربی، خطابه و تبلیغ و حوزه برتر در فقه و اصول، فلسفه و کلام اسلامی و برخوردار از رشته‌های متنوع در سطوح عالی و مقطع اجتهاد؛

۲-۳. ارائه‌دهنده الگوی برتر و فراگیر در زمینه آزاداندیشی، نظریه‌پردازی، نقد، مناظره و پاسخگویی به شبهات و انتخاب اول استعداد‌های برتر منطقه نسبت به سایر حوزه‌ها و مراکز آموزش عالی جهت تحصیل علوم و معارف اسلامی؛

۲-۴. برخوردار از مدارس و مراکز علمی در عرصه تفقه و تولید دانش تمدنی با تأکید بر رویکرد بین‌رشته‌ای و بازتولید متون غنی و کارآمد.

۳. ویژگی‌های سند چشم‌انداز در عرصه پژوهش

۳-۱. پیش‌تاز در کارآمد ساختن علوم حوزوی، دارای نظام تحقیقات محصول محور و برخوردار از برنامه‌های مدّون و جامع تربیت محقق در سطوح و عرصه‌های مختلف پژوهشی؛

۳-۲. برخوردار از نظام جامع پژوهش و سامانه منسجم و هماهنگ توزیع تولیدات علمی علوم اسلامی با تعامل و حمایت سایر مراکز حوزوی و غیرحوزوی؛

۳-۳. ناشر برتر پژوهشی در سطح جهان اسلام و قطب علمی-پژوهشی تفسیر، قرآن، حدیث، کلام، فقه و ادبیات عربی در سطح منطقه؛

۳-۴. انتخاب اول پژوهشگران نخبه جهان اسلام برای گذراندن فرصت‌های مطالعاتی و تعاملات و همکاری‌های پژوهشی؛

۳-۵. دارای مجهزترین کتابخانه دیجیتال علوم و معارف اسلامی در منطقه؛

۳-۶. برخوردار از مراکز پژوهشی و پژوهشگاه‌های پیشگام در تفقه و تولید دانش تمدن‌ساز.

۴. ویژگی‌های سند چشم‌انداز در عرصه اجتماعی-سیاسی و تعامل با نظام اسلامی

۴-۱. حافظ نظام اسلامی و پشتیبان ولی فقیه، برخوردار از استادان آگاه، بصیر، زمان‌شناس و بهره‌مند از ساختارهای علمی پویا برای پاسخگویی به نیازهای جامعه اسلامی، مبتنی بر فقه جواهری؛

۴-۲. تأمین‌کننده پشتوانه‌های نظری حاکمیت اسلام و نظام جمهوری اسلامی در ابعاد گوناگون فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و برخوردار از تراز بایسته برای برپایی تمدن نوین اسلامی؛

۴-۳. دارای نظام جامع اجتماعی و سیاسی مبتنی بر مبانی و اصول اسلامی، آرمان‌های جمهوری اسلامی ایران، اندیشه‌های امام راحل رحمت الله علیه و رهنمودهای مقام معظم رهبری مد ظله العالی و رصدگر و تحلیل‌کننده محیط حوزه و جامعه؛

۴-۴. انقلابی، مسئولیت‌پذیر، فعال، مشارکت‌جو و وحدت‌آفرین در مسائل اجتماعی و سیاسی جامعه اسلامی به صورت ملی و فراملی؛

۴-۵. تربیت‌کننده رهبران و عالمان متعهد و کارآمد برای امت اسلامی و نظام اسلامی؛

۴-۶. عزتمند و مستقل، در عین تعامل مؤثر و بایسته با نظام اسلامی و ارتباط با اقشار مختلف جامعه؛

۴-۷. نماد تبلور فرهنگ جهاد، شهادت، ایثارگری و سیاست‌مداری در امت اسلامی با تأکید بر همگرایی و وحدت؛

- ۴-۸. فعلیت‌دهنده به ظرفیت‌های الهام‌بخش و تأثیرگذار زیارت در طراحی تمدن اسلامی و تمدن‌سازی دینی در منطقه؛
- ۴-۹. پاسدار هویت و ارزش‌های انقلاب اسلامی و بسط‌دهنده عدالت‌محوری در جامعه؛
- ۴-۱۰. تعامل گسترده با حوزه‌های علمیه و دانشگاه‌های داخل و خارج کشور برای ایجاد جامعه‌الگوی اسلامی.

۵. ویژگی‌های سند چشم‌انداز در عرصه تبلیغ

- ۵-۱. دارای نظام جامع تبلیغ با رویکرد مهارت‌محور بر پایه حاکمیت اخلاق و معنویت و توجه به مهارت‌های سنتی اصیل حوزه علمیه در تمام سطوح؛
- ۵-۲. اولین حوزه علمیه جهان تشیع در عرصه تبلیغ خطابی، فضای مجازی، رسانه، کودک و نوجوان، پاسخ به شبهات، مناظره، حضور فعال و هدفمند در تمامی عرصه‌ها جهت نشر معارف اهل بیت علیهم‌السلام و اندیشه‌های انقلاب اسلامی؛
- ۵-۳. اولین حوزه فعال در عرصه تولید روش‌ها و قالب‌های جدید تبلیغی با رویکرد آینده‌پژوهی کارآمد؛
- ۵-۴. برخوردار از مؤسسات، مراکز و گروه‌های تبلیغی کارآمد با رویکرد جهادی؛
- ۵-۵. برخوردار از سامانه تبلیغی منسجم در عرصه‌های عمومی و تخصصی؛
- ۵-۶. انتخاب اول مبلغان نخبه جهان تشیع با تکیه بر ظرفیت‌های تبلیغی آستان مقدس حضرت رضا علیه‌السلام؛
- ۵-۷. برخوردار از مبلغان توانمند، عالم، مهذب، تحول‌آفرین، آشنا به روش‌ها، فنون و مهارت‌های تبلیغ دین در دنیای معاصر و هدایتگر به سمت توحید.

۶. ویژگی‌های سند چشم‌انداز در عرصه خدمات و معیشت

۱-۶. برخوردار از نظام جامع خدمات و معیشت؛
۲-۶. حمایت مالی، اداری، عمرانی و خدمت‌رسانی شایسته به روحانیون و خانواده‌ایشان، در زمینه‌های معیشتی، آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و اجتماعی متناسب با زی‌طلبگی؛

۳-۶. برخوردار از منابع مالی پایدار و توسعه‌یافته، با تکیه بر احیای سنت‌های حسنه (نذر، وصیت، وقف، فريضه خمس و زکات و حمایت‌های خیرین) و سایر ظرفیت‌ها.

۴-۶. بهره‌مندی حداکثری از اعتبارات دولتی با حفظ استقلال حوزه علمی خراسان؛

۵-۶. تحقق استقلال معیشتی با رویکرد افزایش توانمندی و قابلیت در تمامی ابعاد زندگی حوزویان.

۷. ویژگی‌های سند چشم‌انداز در عرصه مدیریت و تشکیلات

۱-۷. برخوردار از مدیریت جهادی، جامع، پویا و برنامه‌ی زمان‌دار و دارای تشکیلات مدیریتی و سازمان‌های هم‌افزا، تحول‌آفرین و منعطف، متناسب با رسالت حوزه علمی با پرهیز از دیوان‌سالاری؛

۲-۷. برخوردار از ارتباطات فرهنگی و اجتماعی گسترده و کارآمد دینی و ساماندهی پست‌وانه‌های مردمی؛

۳-۷. برخوردار از کارشناسان خوش‌خو، متخصص، باتجربه و خلاق در مراکز صف و ستاد؛

۴-۷. تربیت و تأمین کادر مدیریتی توانمند برای نیازهای مراکز حوزوی.

ج: الزامات تحقق سند چشم انداز

۱. راهبری و پیشبرد سند: شورای عالی به عنوان بالاترین نهاد سیاست گذاری و برنامه ریزی حوزه علمیه خراسان، متولی تحقق، هدایت، راهبری سند چشم انداز و نظارت بر حسن اجرای آن است، که توسط دبیرخانه شورای عالی انجام می شود.

۲. فرهنگ سازی: مجریان سند چشم انداز موظفاند تا تحقق کامل سند چشم انداز در آفاق ۱۴۱۷، فرهنگ سازی مناسب و لازم را با تولید و ترویج گفتمان چشم انداز (در فضای حوزه، جامعه و سطح نخبگانی کشور) پدید آورند.

۳. تدوین راهبردها: راهبردهای سند چشم انداز حوزه باید براساس عوامل عمده در تدوین سند (قوتها، فرصتها، ضعفها و تهدیدها) و با لحاظ مأموریت های سه گانه در حکم ابلاغی مقام معظم رهبری ^{مد ظله العالی} به شورای عالی، استخراج و تبیین شود و اهم اقدامات آن به صورت دقیق و مبسوط تنظیم گردد.

۴. بازبینی ساختار کلان: الزامات کلان ساختاری سند چشم انداز، می بایست با لحاظ ساختار فعلی حوزه به صورت دقیق تبیین و طراحی گردد.

۵. مبتنی شدن بر نظام برنامه ریزی: سند چشم انداز حوزه علمیه خراسان می بایست بر پایه نظام صحیح برنامه ریزی (بلندمدت، میان مدت، کوتاه مدت و سالانه) تنظیم و ترسیم گردد.

۶. تشکیل ستاد تحقق سند چشم انداز: ضروری است ستادی با محوریت شورای عالی حوزه، با هدف

هماهنگی و هم‌افزایی نهادهای حوزوی، به‌منظور مشارکت در تحقق سند چشم‌انداز تشکیل شود.

۷. بازنگری و ویرایش سند چشم‌انداز: لازم است متن سند چشم‌انداز حوزه علمی خراسان و ویژگی‌های آن تا زمان تحقق کامل سند در افق ۱۴۱۷، هر سه سال توسط شورای تحول بازنگری شود و در صورت لزوم، ویرایش گردد و برای تصویب به شورای عالی ارسال شود.

حرم مطهر، بلوار شهید شوشتری
انتهای شهید شوشتری ۷
ساختمان شورای عالی حوزه علمیه خراسان
طبقه سوم، دبیرخانه شورای عالی

تلفن: ۰۵۱-۳۲۰۰۸۴۹۷ دورنگار: ۰۵۱-۳۲۰۰۸۲۲۳
کدپستی: ۹۱۵۴۶۵۶۳۸۶ www.shorakh.com

